

■ Прагноз на пасляўтра

Сезон мокрага снегу і дажджу?

Сіноптыкі прагназуюць, што сярэдняя тэмпература зімы 2015/2016 будзе на 1-2 градусы вышэйшай за кліматычную норму

Зрэшты, начальнік службы гідраметэаралагічнага прагнозу Рэспубліканскага цэнтра па гідраметэаралогіі, кантролі радыяактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Міністэрства Дзмітрый РАБАЎ ўпэўнены, што зіма сёлета чакаецца сапраўды цёплай, бо ападкі ў гэтым сезоне прагназуюцца пераважна ў выглядзе мокрага снегу і дажджу.

Гэты год абячае стаць самым цёплым за ўсю гісторыю метэаназірання

«Сезон 2015 года ў нас, як і ва ўсім паўночным паўшар'і, стаў самым цёплым за ўвесь перыяд метэаралагічных назіранняў. Тут ўлічваюцца і снежань, які ў гэтым годзе таксама чакаецца анамальна цёплым», — паведамаў спецыяліст. Навукоўцамі сёлета фіксуецца самая высокая тэмпература амаль за 120 апошніх гадоў. Прасочваюцца рэальна тэндэнцыя да пацяплення клімату, бо за апошнія 18 гадоў былі зафіксаваныя самыя цёплыя 10 гадоў за ўвесь перыяд назірання.

Паводле слоў Дзмітрыя Рабава, тэндэнцыя росту сярэдняй тэмпературы паветра ў Беларусі сведчыць аб тым, што клімат у нас мяняецца. Зіма 2014/2015 гадоў увайшла ў дзясятку самых цёплых зім і заняла першае месца. Вя-

Разам з тым спецыяліст адзначае, што ў гэты сезон зіма будзе нават крыху халаднейшай за мінулыя, калі працяглы і сур'ёзны маразоў увогле амаль не было. Колькасць ападкаў гэтай зімой чакаецца трохі большай за норму. Падаўна, што ў нашай краіне ў сярэднім выпадае 115 мм.

Позняя восень праягнецца да... лютага

Паводле інфармацыі аічных экспертаў, сярэдняя тэмпература снежня будзе на 1 градус вышэйшай за кліматычную норму (норма — мінус 2-5 градусаў). Колькасць ападкаў чакаецца трохі большай за норму, па поўдні каля нормы (32-44 мм). «Аднак у бліжэйшы час ні пра якія зімовыя працы казаць не прыходзіцца. Тэмпература ў першай декадзе чакаецца на 3-5 градусаў вышэйшай за кліматычную норму. Надвор'е зусім восняе, зімы нават на гарызонце не відаць», — адзначае Дзмітрый Рабаў.

Цёплым абячае стаць і студзень. Паводле слоў спецыялістаў, сярэдняя тэмпература паветра ў другі месяц зімы чакаецца на 1-2 градуса вышэйшай за кліматычную норму. Праўда, у асобныя дні не выключана, што па поўначы тэмпература ўначы будзе апускацца ніжэй за 20 градусаў маразу. Колькасць ападкаў таксама чакаецца большай за норму і складзе прыкладна 32-46 мм. Кіраўніцтва Белгідраметцэнтру лічыць, што сапраўды зімае надвор'е завітае на тэрыторыю нашай краіны менавіта ў лютым. Тады сярэдняя тэмпература паветра будзе складаць каля кліматычнай нормы (мінус

Без урагану, але з градам

«Калі разглядаць метэаралагічную сітуацыю краіны па небяспечных з'явах, то можна адзначыць,

што гэты год стаў даволі спакойным», — расказвае Дзмітрый Рабаў. Ніякіх моцных урагану або іншых катаклізмаў у нас не было. Аднак былі анамальныя з'явы, сярод якіх можна адзначыць некалькі прыкладаў: у Сянно ў чэрвені выпаў град з агульнай «вагой» ападкаў 29 мм, у Жыткавічах прайшоў у ліпені вельмі моцны лівень, калі за 30 хвілін выпала 34 мм ападкаў, такая залева была ў Магілёве — 57 мм. Акрамя таго, нельга не ўспомніць надзвычайную пажаранебяспекую і высокую тэмпературу гэтым летам.

З сінаптычнымі аналіямі ў маштабе планеты ўсё значна горш. «У новым дакладзе аб стыхійных бедствах ААН гаворыцца, што прыродныя катаклізмы ў апошнія 10 гадоў адбываліся практычна штодня — прыкладна ў два разы часцей, чым 20 гадоў таму. У дакладзе, апублікаваным у паяздзельні, паведамляецца, што за гэты час 90% катаклізмаў былі звязаны з паводкамі, штармамі, спякотаю і іншымі з'явамі надвор'я. Яшчэ 10% прыпадае на долю геафізічных катаклізмаў — землятрусны і выважжэнны вулканаў», — пужае нас спецыяліст.

У ШТАТАХ ПАД ВАДУ СЫДУЦЬ ЦЭЛЫЯ ГАРАДЫ

«Прагноз надвор'я з будучыні» быў арганізаваны ў рамках новага праекта ААН, які прысвечаны гібельнаму ўплыву чапавецтва на клімат. Яго аўтары ўпэўнены, што засухі і паводкі пракоцяцца па ўсёй планеце — ад Арызоны да Замбіі. Для запуску «відэарэпартажаў з будучыні» супрацоўнікі ААН запрашалі некалькі вядомых вядучых прагнозу надвор'я. Вось так будучы выгляд з'яўляе ААН ролі на тэму кліматычных змен.

Адзін з кароткаметражных выпускаў прагнозу надвор'я на 2050 год прысвечаны страшнай паводцы ў Фларыдзе, а таксама наймажнейшай засусе ў Арызоні і поўнаму заталенню горада Маямі Біч, у выніку якога загінуць дзясяткі тысяч чалавек. Метэаралагі лічаць, што ў гэтай частцы ЗША сярэдняя тэмпература дасягне 50 градусаў.

ПАД 40 БУДЗЕ І Ё РАСІІ

«Добры дзень! Сёння 7 ліпеня 2050 года. Гэта прагноз надвор'я па Расіі», — кажа вядучая расійскага канала МетэаТБ. «Хвала субтрапічнага цяпла працягвае павольна накрываць субтрапічную тэрыторыю Расіі. Усходняй — Сібіры — актыўныя мезацыклонныя, наваліцамі, градам поўдзень Урала і Заходняй Сібіры. Да Прымор'я набліжаецца тайфун — ужо трэці ў гэтым сезоне, а над поўначчу Далёкага Усходу па-ранейшаму відаць дымавыя шлейфы ад лясных пажараў», — так, па здагадках тэлевізійных метэаралагаў, можа выглядаць надвор'е ў Расіі праз 35 гадоў.

Заўважу, што гэта не зусім падобна на жарты, бо падстава для баязі ёсць. На карце 50-х — нязвычайна нават для лета паказаны тэмпературы: Санкт-Пецярбург — плюс 32, Цвер, Ніжні Ноўград, Саранск — 35, Саратаў, Варонеж — 37. Гэта на 7-9 градусаў вышэй за кліматычную норму.

ПАРА АДПАЧЫНКАЎ ЗРУШЫЦЦА НА ВОСЕНЬ І ЗІМУ

Тэлевізійная «з будучыні» раіць жыхарам Масквы і Піцера летам на адпачынку паехаць на Балтыку — там вада нагрэлася да 25. А калі для кагосьці і гэта занадта цёпла, то пляжны сезон адкрываецца на тэрыторыі Белага і Баранцава мораў: вада там прагрэлася ўжо да 20-ці градусаў.

НЕ ЗУСІМ ЖАРТЫ

Ужо цяпер асобныя навукоўцы ўпэўнены, што калі выкіды парніковых газаў у выніку антрапагеннай дзейнасці чалавека працягнуць павялічвацца, то сярэдняя тэмпература больш нізкіх слаёў атмасферы можа павысіцца больш чым на 4 градусаў да канца XXI стагоддзя. Аднак што ж на самай справе азначае павышэнне глабальнай сярэдняй тэмпературы?

Тое, што падрыхтавалі майстры відэарэпартажаў, безумоўна, уяўляе з сябе толькі магчымыя сцэнарыі таго, што можа адбыцца, а не фактычныя прагнозы. Але менавіта падобныя «замалеўкі будучыні» грунтуюцца на самых сучасных навуковых ведах аб клімаце і паказваюць пераканаўчую карціну таго, якім можа быць наша жыццё на больш цёплай планеце...

МІЖ ІНШЫМ

Айчыныя кліматалагі ставяцца да розных доўгатэрміновых прагнозаў вельмі скептычна. Спраўджальнасць іх нават на меншы тэрмін (сезон ці год) звычайна не нашмат перавышае 50-працэнтны ўзровень. Разам з тым, нашы сіноптыкі ўважліва назіраюць за распрацоўкамі і прагнозамі расійскіх і еўрапейскіх калег.

Сяргей КУРКАЧ. kurkach@zviazda.by

• ВЕРСИИ

...І НАСТУПІЦЬ У 2050-м «КЛІМАТЫЧНАЕ ПЕКЛА»

Метэаралагі ААН апублікавалі маштабны прагноз надвор'я на найбліжэйшыя 40 гадоў. Калі верыць міжнародным экспертам, нічога добрага нас у гэты дзесяцігоддзе не чакае: наперадзе страшныя землятрусны, паводкі, засухі і штормы.

У ШТАТАХ ПАД ВАДУ СЫДУЦЬ ЦЭЛЫЯ ГАРАДЫ

«Прагноз надвор'я з будучыні» быў арганізаваны ў рамках новага праекта ААН, які прысвечаны гібельнаму ўплыву чапавецтва на клімат. Яго аўтары ўпэўнены, што засухі і паводкі пракоцяцца па ўсёй планеце — ад Арызоны да Замбіі. Для запуску «відэарэпартажаў з будучыні» супрацоўнікі ААН запрашалі некалькі вядомых вядучых прагнозу надвор'я. Вось так будучы выгляд з'яўляе ААН ролі на тэму кліматычных змен.

Адзін з кароткаметражных выпускаў прагнозу надвор'я на 2050 год прысвечаны страшнай паводцы ў Фларыдзе, а таксама наймажнейшай засусе ў Арызоні і поўнаму заталенню горада Маямі Біч, у выніку якога загінуць дзясяткі тысяч чалавек. Метэаралагі лічаць, што ў гэтай частцы ЗША сярэдняя тэмпература дасягне 50 градусаў.

ПАД 40 БУДЗЕ І Ё РАСІІ

«Добры дзень! Сёння 7 ліпеня 2050 года. Гэта прагноз надвор'я па Расіі», — кажа вядучая расійскага канала МетэаТБ. «Хвала субтрапічнага цяпла працягвае павольна накрываць субтрапічную тэрыторыю Расіі. Усходняй — Сібіры — актыўныя мезацыклонныя, наваліцамі, градам поўдзень Урала і Заходняй Сібіры. Да Прымор'я набліжаецца тайфун — ужо трэці ў гэтым сезоне, а над поўначчу Далёкага Усходу па-ранейшаму відаць дымавыя шлейфы ад лясных пажараў», — так, па здагадках тэлевізійных метэаралагаў, можа выглядаць надвор'е ў Расіі праз 35 гадоў.

ПАРА АДПАЧЫНКАЎ ЗРУШЫЦЦА НА ВОСЕНЬ І ЗІМУ

Тэлевізійная «з будучыні» раіць жыхарам Масквы і Піцера летам на адпачынку паехаць на Балтыку — там вада нагрэлася да 25. А калі для кагосьці і гэта занадта цёпла, то пляжны сезон адкрываецца на тэрыторыі Белага і Баранцава мораў: вада там прагрэлася ўжо да 20-ці градусаў.

НЕ ЗУСІМ ЖАРТЫ

Ужо цяпер асобныя навукоўцы ўпэўнены, што калі выкіды парніковых газаў у выніку антрапагеннай дзейнасці чалавека працягнуць павялічвацца, то сярэдняя тэмпература больш нізкіх слаёў атмасферы можа павысіцца больш чым на 4 градусаў да канца XXI стагоддзя. Аднак што ж на самай справе азначае павышэнне глабальнай сярэдняй тэмпературы?

Тое, што падрыхтавалі майстры відэарэпартажаў, безумоўна, уяўляе з сябе толькі магчымыя сцэнарыі таго, што можа адбыцца, а не фактычныя прагнозы. Але менавіта падобныя «замалеўкі будучыні» грунтуюцца на самых сучасных навуковых ведах аб клімаце і паказваюць пераканаўчую карціну таго, якім можа быць наша жыццё на больш цёплай планеце...

МІЖ ІНШЫМ

Айчыныя кліматалагі ставяцца да розных доўгатэрміновых прагнозаў вельмі скептычна. Спраўджальнасць іх нават на меншы тэрмін (сезон ці год) звычайна не нашмат перавышае 50-працэнтны ўзровень. Разам з тым, нашы сіноптыкі ўважліва назіраюць за распрацоўкамі і прагнозамі расійскіх і еўрапейскіх калег.

Сяргей КУРКАЧ. kurkach@zviazda.by

ад Янкі Крука і Аксаны Катовіч

Субота. Назва гэтага дня паходзіць са старажытнаўдзельскай мовы, у якой sabbat — закончаныя справы, працы (шабаш). У славян з часоў распаўсюджвання хрысціянства ролі старазапаветнай суботы выконвала новазапаветная нядзеля — дзень уваваскрэсення Ісуса Хрыста.

Знаёмства са структурай беларускага народнага календара паказвае, што субота была днём незвычайнаму ў плане сакральна-магічнага нападзення: нашы продкі быццам бы па спецыяльным інфармацыйным канале дакраліся да шматлікіх таямніц Сусвету, наладжвалі кантакты з душама памерлых сваю ўвасапраўдненню і называюцца «Дзядзька», ці «Радзіцельскія суботы». Менавіта таму ў гэты дзень тыдня не праводзіць вячэнне ў трастыльных храмах.

У славянскай народнай традыцыі субота лічыцца жаночым днём, якому адпавядае лік 6; ставіліся да яе як да добрага, «лёгкага», спрыяльнага дня, можа, таму, што наперадзе яшчэ адзін дзень адпачынку.

Субота лічыцца спрыяльным днём для ад'езду ў далёкі шлях. У той жа час народная традыцыя папярэджвала: не пачынайце ў суботу адказныя справы, асабліва будаўніцтва — нічога ладнага не атрымаецца. У гэты дзень можна было толькі заклаці падмурак новай хаты. У суботу звычайна прыбіралі ў хаце, на гаспадарчым падворку.

Нашы продкі былі перакананы: калі дзіця нарадзілася ў суботу, яно будзе лекарам, знахарам, а таксама будзе лёгка «наладжваць сувязі» з членамі сваёй сям'і ў яго роду.

Даты Падзеі Людзі

5 СНЕЖНЯ

1914 год — нарадзіўся (вёска Сяліба, цяпер Бярэзінскі раён) Рыгор Восіпавіч Няхай, вядомы беларускі пісьменнік. У 1939 г. скончыў Мінскі настаўніцкі інстытут. Працаваў у газеце «Літаратура і мастацтва», часопісе «Полымя». Дзяржаўны выдавецтва БССР. Аўтар паэтычных зборнікаў «Маё пакаленне», «Валкі мой і цікі акія», апавесці «Герой не адступаецца», «Туман над стапам» і іншых. Пісаў таксама для дзяцей, працаваў у галіне перакладу. Памерў у 1991 годзе.

1936 год — у СССР была прынята другая Канстытуцыя, якая ўвайшла ў гісторыю пад назвай «Сталінская». Першая саветаў Канстытуцыя была прынята яшчэ 10 ліпеня 1918 года, менш чым праз год пасля Кастрычніцкай рэвалюцыі. Даючы грамадзянскія свабоды рабочаму класу і беднаму сялянству, яна пазбаўляла свабод усіх асоб, якія мелі непрацоўныя даходы або выкарыстоўвалі наёмную працоўную сілу. Фактычна асноўным законам дзяржавы 1918 года замацоўвалася дыктатура пралетарыяту, развязаючы рукі большавікам у класавай барацьбе. Утвораная 30 снежня 1922 года новая дзяржава — СССР — мела патрэбу ў новым асноўным дакуменце — Канстытуцыі Саветаў Саюза, якая і з'явілася на свет 31 студзеня 1924 года, а для рэгулявання адносін унутры краіны адначасова былі прыняты і канстытуцыі саюзнаў рэспублік, у тым ліку і БССР. Яшчэ двойчы ў гісторыі СССР мяняўся асноўны закон. Першы раз — у перыяд кіраўніцтва дзяржавы і партыі І.В. Сталіна, а другі — Л.І. Брэжнева. Апошняя Канстытуцыя СССР была прынята 7 кастрычніка 1977 года.

1945 год — у 700 гадоў таму ў раёне Бярмудскага трохвугольніка ў паўночнай Атлантыцы бяспследна зніклі шэсць самалётаў марской авіяцыі ЗША і 27 ваеннаслужачых, якія ў іх знаходзіліся. Анамальная зона і сёння лічыцца адным з самых загадкавых месцаў на планеце.

Было сказана

Вера ВЯРБА, пазтэза: «Ёсць у каханых справядлівасць, якой няма ў людзей».

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

ПАКАШТУЙЦЕ! Бульба з кменам і тварожным соусам

Спатрэбіцца: бульба — 5-6 шт., алей — 2 ст. л., кмен — 3 ст. л., тварог — 300 г, вяршкі — 150—200 мл, часнок (або зялёная цыбуля), пятушка — некалькі галінак, соль, перац чорны.

Бульбу старанна вымыць і разрэзаць уздоўж напалам. Смазаць форму для запякання алеем. Апырсаць бульбы алей. ем зверху і пакласці луцінай на дно формы. Пасыпаць соллю і кменам. Запяхаць у разаргэтай да 175 градусаў духоўцы 35-40 хвілін. Правярць гатуюнасць вострым нажом.

Сялядзец па-галандску

Спатрэбіцца: сялядзец свежамарожаны — 2 шт., цыбуля рэпчатая — 2 шт., лімон — 0,5 шт., цукар — 6 ч. л., соль — 6 ч. л., морква — 1 шт., лаўровы ліст — 5 шт., чорны перац — 10 гарошы (памаліць буйна).

Лімон нарэзаем тонкімі скрылікамі. Моркву надрэзаем на буйной тарцы. Цыбулю нарэзаем кольцамі. Выкладваем слаямі ў слоік: на дно — некалькі кольцаў цыбулі, лаўровы ліст, жменьку морквы, кавалачак лімона, па 0,5 ч. л. цукру і солі, у тры палцы перцу. Зверху — слоў сялядцы. Затым эню гародніна і спецыі. І так чаргуем слаямі, перыядычна прыскачоўчы, пакуль не даяромся да самага верху слоіка. Цяпер накрываем шчыльнай накрывкай і адраўляем у халадзільнік. На другі-трэці дзень сялядзец гатовы. Пры падачы можна паліць алеем.

Рэдзька з мёдам

На 100 г рэдзькі патрабуецца 1 ст. л. мёду. Рэдзьку надзерці на тарцы. Для выдалення горкіч вымачыць у малаці, затым адціснуць і заправіць мёдам, змяшчаць і падаць у салатніку.

САЛОН ПРЫГАЖОСЦІ

Акуляры і макіяж

Акуляры — не толькі сонцаахоўныя, але і звычайныя, якія карэктуюць зрок, — гэта ўжо даўно модны аксэсуар, а не гора яго ўладальніцы. Кожны сезон з'яўляюцца новыя модныя апараты, так што камплексаваць больш не трэба, трэба вучыцца іх правільна насіць.

Тыя, хто пастаянна носіць акуляры (у першую чаргу жанчыны), маюць у сваім арсенале не адну, а некалькі апраў. Розныя колеры, розныя стылі, рознае прызначэнне. Але кожная аправа патрабуе да сябе адпаведнага стаўлення. Яна можа мяняць твар, і ў гэтым ёй выдатна дапамагае макіяж. Калі вы хочаце зменіць твар і станоўчы бок, трэба ведаць некаторыя правілы макіяжу для «акулярнікаў».

- 1. Калі вы носіце акуляры, у макіяжы лепш усё ж прытрымлівацца традыцыйнага правіла — адзін акцент: альбо вочы, альбо вусны.
2. Улічце, што скура паверх за шклом акуляраў выглядае святлейшай. Менавіта гэта робіць акуляры ідэальным сродкам для таго, каб маскіраваць чорныя кругі пад вачыма. Таму, калі вы нанесяце занадта светлы карэктар, гэта будзе выглядаць негарманічна. Лепш нанесці на скуру пад вачыма карэктар ці пудру на тон цямейшыю за колер вашай скуры.
3. Выбіраючы акуляры ў халаднай колеравай гаме (себастрыяныя, базавыя, дымчата-ружовыя, шэрыя, блакітныя), падбіраўце да іх макіяж у падобных тонах. А вось да апраў цёплых адценняў падыходзіць персікавыя, карчыневыя, травяніста-зялёныя адценні. Толькі не забывайце пры гэтым арыентавацца на колер сваіх вачэй.
4. Калі вы любіце масіўныя цёмныя апараты, то тут дзейнічае правіла ад адваротнага. Ваш макіяж павінен быць вытрыманым у духу мінімалізму. Яркія цені, інтэнсіўныя стрэлкі будуць «перагружаць» твар. Бо сама па сабе падобная аправа — вельмі магутны акцент. А вось калі ў вас вытанчаная аправа, можна смецца падводзіць вочы, толькі лёгка і акуратна. І нават намаляваць сабе яркі вусны.
5. Лінія броваў, незалежна ад формы акуляраў, павіна быць плаўнай, сярэдняй даўжыні.

СЕННЯ

Table with columns: Сонца, Усход, Захад, Даўжыня дня. Rows: Мінск, Віцебск, Магілёў, Гомель, Гродна, Брэст.

ЗАЎТРА

Weather forecast map for Belarus with icons and temperature ranges for various cities like Віцебск, Мінск, Магілёў, Брэст, Гомель, Варшава, Кіеў, Рыга, Вільнюс, Масква, С.-Пецярбург.

УСМІХНЕМСЯ

Humor section with text and illustrations. Text: 'Учора памыла лухавік. Цяпер у мяне ёсць вятроўка.' Illustration: 'Будзе і ў нас плоскі тэлевізар!'.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

Publication details including registration info, subscription rates, and contact information for 'Звезда' newspaper.